

A D V A ה **ו** ד **א**
C E N T E R

INFORMATION ON EQUALITY AND SOCIAL JUSTICE IN ISRAEL
מידע על שוויון וצדק חברתי בישראל
מרכז «אדפה» – מלומות חול המסאווה והعدالة الاجتماعية في إسرائيل

סוס טרויאני

"מס הכנסה שלילי" – לא מה שחשבתם

ברברה סבירסקי
שלמה סבירסקי

ספטמבר 2005

מבוא

לפני מספר חודשים הודיע ראש הממשלה, אריאל שרון, על כוונתו להנהיג בישראל "מס הכנסה שלילי". היה זה במסגרת הצהרתו, כי תקציב 2006 יהיה "חברתי" יותר. "מס הכנסה שלילי" נועד לתפוס שתי ציפורים במכה אחת: לעודד תעסוקה – שכן הוא ישולם רק לאנשים עובדים; ולצמצם את העוני – כי הוא נועד להגדיל את הכנסתם של עובדים ששכרם מציב אותם מתחת לקו העוני. כיום, צוות ממשלתי בין-משרדי מכין הצעה שתענה על דרישותיו של ראש הממשלה.

בתקשורת, כמו גם בקרב אנשים רבים בעלי מצפון חברתי, התקבלה הצהרת ראש הממשלה בחיוב, כצעד שייטיב עם העניים. האם זה אכן כך? האם יש בכוחו של "מס הכנסה שלילי" להגדיל את ההשתתפות בכוח העבודה? האם יש בכוחו לצמצם את ממדי העוני בישראל? ובניסוח כולל יותר: האם הנהגתו של "מס הכנסה שלילי" טובה לישראל?

נקדים ונאמר כבר כאן: אם ראש הממשלה חפץ לתקן את תוצאותיה ההרסניות של המדיניות הכלכלית של ממשלתו, אין לו כל צורך לייבא לישראל רעיונות ממחוזות אחרים. כבר כיום עומדים לרשותו כלים טובים למכביר: אחת מקצבאות המוסד לביטוח לאומי היא קצבת השלמת הכנסה, שתפקידה להגדיל את הכנסתם של עובדים בעלי שכר נמוך; ובנוסף על כך יש בישראל תכניות הכשרה מקצועית, סיוע בטיפול בילדים, סיוע בשכר דירה או ברכישת דירה, הנחות בתחבורה ציבורית וכיו"ב. לבסוף, בישראל ישנם גם חוקים רבים וטובים שנחקקו כדי להגן על עובדים ולמנוע את הפיכתם לעניים.

אמנם, תקציבי הרווחה קוצצו מאוד לאחרונה – אבל הם לא חוסלו כליל, וכל שנדרש הוא לשוב ולהגדילם (תוך תיקון עיוותים שנתהוו עם השנים). אמנם, חוקי העבודה אינם נאכפים במלואם, אך הם עדיין רשומים בספר החוקים.

מדוע, אם כן, אין ראש הממשלה משתמש בכלים הטובים הקיימים? מדוע, אם ברצונו להקטין את העוני, אין הוא משקם את רשת הביטחון הסוציאלי, מתקצב כראוי את תכניות הסיוע ואוכף את חוקי העבודה? מדוע הוא מעדיף לייבא רעיון מסביבה אחרת?

תשובה סבירה אחת היא, שראש הממשלה כלל אינו חפץ ברשת ביטחון סוציאלי ראויה לשמה. הסיבה – רשת שכזו מצריכה רמת מיסוי גבוהה, כמו זאת שהתקיימה בישראל עד לא מכבר. כידוע, ממשלות שרון הנהיגו הפחתות מסים גדולות שהיטיבו עם העשירונים הגבוהים. גם נגיד בנק ישראל, סטנלי פישר, טוען שישראל אינה זקוקה למערכת רווחה כמו זו הקיימת (הדומה במרכיביה, אם כי לא בגובה התשלומים, לזו האירופית); במקום זאת הוא מציע משהו "שבין ארצות הברית ואירופה".

זאת הסיבה לכך שאנו מתבשרים כיום על תרופת פלא, "מס הכנסה שלילי". זאת הסיבה לכך שאנו נדרשים להאמין שתרופת פלא זו תשמש כלי יעיל יותר ממערכת הסיוע הטובה והענפה שקוצצה בשנים האחרונות.

על רקע זה יש לציין את שני המאפיינים העיקריים של "מס הכנסה שלילי":

ראשית, "מס הכנסה שלילי", באותם מקומות בהם הוא קיים, הוא זול יותר מרשת ביטחון סוציאלי מן הסוג הקיים בישראל; כיוון שכך, יש סכנה מוחשית שהנהגתו בישראל **תוביל לירידה בהוצאה התקציבית הכוללת לרווחה, ולא לשמירה עליה או להגדלתה.**

שנית, "מס הכנסה שלילי" הוא בעצם תחליף לרשת ביטחון סוציאלי, ולא תוספת, והוא קיים בעיקר בארצות כדוגמת ארה"ב ואנגליה, שבהן אין רשת ביטחון סוציאלי מן הסוג הקיים בישראל או באירופה המערבית. כיוון שכך, יש סכנה מוחשית שבישראל, אם וכאשר יונהג "מס הכנסה שלילי", הוא ישמש **סוס טרויאני, אשר יאפשר במהלך השנים להרוס את רשת הביטחון הסוציאלי הישראלית מבפנים.** הדבר עלול להוביל לכך שבעתיד, המדינה תוכל לפצות עובדים ששכרם נמוך באמצעות "מס הכנסה שלילי", ואילו עבור עניים שאינם עובדים ניתן יהיה להחיות את את קצבת הסעד של שנות ה-1950 – תוך ביטול תכניות סיוע הקיימות היום.

להלן נרחיב את התיאור, בהסתמכנו על ניתוחים שנעשו בארצות שבהן קיימת גירסה כלשהי של "מס הכנסה שלילי".

א. מהו "מס הכנסה שלילי"?

המונח "מס הכנסה שלילי" מטעה: בשום מקום בעולם אין מס הכנסה שלילי במובן המקורי של המונח (ר' בוקסה להלן). בכל זאת החלטנו להשתמש במונח זה, כיוון שהוא כבר השתרש בשיח הישראלי.

הדבר המיושם כיום בכמה ארצות הוא זיכוי מס המשולם בפועל: עובדים ששכרם נמוך מקבלים משלטונות המס תשלום בכסף, שנקבע או כאחוז מן ההכנסה מעבודה או כהפרש שבין השכר ובין סכום מינימום הקבוע בחוק. כיוון שהזכאים מקבלים מהממשלה כסף, מדובר, בעצם, בסוג של קצבה. המאפיינים של קצבה זו הם כדלהלן:

- הקצבה ניתנת על ידי שלטונות המס ולא על ידי המוסד לביטוח לאומי;
- הקצבה ניתנת לא/נשים עובדים, בעליות שכר נמוך;
- שלא כמו קצבת השלמת הכנסה, המשולמת לחשבון הבנק של הזכאים, קצבת "מס הכנסה שלילי" ניתנת בתלוש השכר, או אחרי הגשת דוח הכנסות שנתי, אם בצורה של החזר מס ואם בצורה של תשלום למי שאינו חייב במס;
- הקצבה ניתנת (בארה"ב) אחת לשנה, לאחר הגשת דו"ח שנתי למס הכנסה; וזאת במקום אחת לחודש, כמקובל בישראל בכל קצבאות של המוסד לביטוח לאומי (באנגליה הקצבה ניתנת אחת לשבוע, בתלוש השכר);
- הקצבה היא נמוכה, ומכל מקום, נמוכה יותר מקצבאות מקבילות או דומות של המוסד לביטוח לאומי.

השימוש במונח "מס הכנסה שלילי" הוא שגוי

כאשר ראש הממשלה אריאל שרון מדבר על "מס הכנסה שלילי" הוא מתכוון לקצבה הנהוגה בארה"ב תחת השם Earned Income Tax Credit, ובראשי תיבות - EITC, או לקצבה הנהוגה בבריטניה תחת השם Working Tax Credit, ובקיצור WTC. בשני המקרים, מדובר בקצבה המשולמת לאנשים עובדים בלבד.

מקורו של המונח "מס הכנסה שלילי" ברעיון שהועלה ב-1962 על ידי הזוג רוז ומילטון פרידמן, בספר *קפיטליזם וחופש*. פרידמן, הכלכלן הימני הידוע, ראה במס הכנסה שלילי תחליף למדינת הרווחה: במקום להחזיק מנגנון מסועף של עובדי מדינה כדי לשלם קצבאות, הוא הציע שכל אדם שהכנסתו נמוכה מסף המס יקבל משלטונות המס קצבה, או בלשונו של פרידמן, סובסידיה, בצורה של החזר מס. העלות הכוללת של הקצבה תהיה תלויה ברצונם הטוב של הממשלה ושל משלמי המסים (כאשר הרעיון, כאמור, היה שעלות זו תהיה קטנה מעלות מדינת הרווחה).

פרידמן הציע שהקצבה תהיה אוניברסלית ותשולם לכל אדם, בין אם הוא עובד ובין אם לא. אדם שאינו עובד נועד לקבל, לפי הצעתו, קצבה בגובה 50% מן ההכנסה הפטורה ממס.

הרעיון של פרידמן לא יושם מעולם בשום מקום, למרות שהוא אמור היה להקטין את ההוצאה על רווחה. פרידמן עצמו הצביע על הסיבה: מס הכנסה שלילי הוא בעצם מס המוטל על חלק מן הציבור על מנת לאפשר מתן קצבה (סובסידיה, בלשונו) לחלק אחר של הציבור. הסכנה היא, כתב פרידמן, כי במקום שמש הכנסה שלילי יהיה מס שהרוב משלם, מרצונו הטוב, כדי להיטיב עם מיעוט, הוא יהפוך למס שהרוב מטיל על מיעוט מבוסס.

מעניין לציין כי הרעיון של פרידמן דומה לזה המועלה בשנים האחרונות על ידי הוגים מן הצד השמאלי של הקשת הפוליטית: הכנסה בסיסית אוניברסלית (Universal Basic Income-UBI). ההבדל הוא בעיקר בגובה הסכום: תומכי UBI חושבים על סכום גבוה מזה שפרידמן הציע.

ב. איפה קיים "מס הכנסה שלילי"?

במספר ארצות שבהן אין רשת ביטחון סוציאלית מן הסוג המערב-אירופי (והישראלי): ארה"ב, אנגליה, אירלנד וניו זילנד.

מספר ארצות נוספות הנהיגו תכניות ניסוי, בעיקר כדי לעודד השתתפות בכוח העבודה. בצרפת, למשל, הונהג ב-2001 ה-*prime pour l'emploi*, אבל מדובר בתופעה בעלת משקל שולי, שאין בה כדי להוות תחרות לרשת הביטחון הסוציאלית הצרפתית (Stancanelli, 2005).

ג. מי זכאי ל"מס הכנסה שלילי"?

נשים וגברים עובדים/ות.

בארה"ב, מס הכנסה השלילי משולם על ידי שלטונות המס, לעובדים/ות אשר מילאו בסוף השנה דו"ח הכנסה, ונמצא כי השכר השנתי שלהם נמוך מסכום הקבוע בחוק.

באנגליה, מס הכנסה השלילי משולם, כמו השכר, אחת לשבוע. המעסיק הוא האחראי להוסיף את הסכום של "מס הכנסה שלילי" לשכר.

ג. כמה מקבלים?

לא הרבה.

בארה"ב, ב-2003, הסכום השנתי הממוצע למשפחה עם ילדים עמד על 2,100 דולר (Greenstein, 2005).

באנגליה ובאירלנד הסכומים נדיבים יותר. בצרפת, "מס הכנסה שלילי" שנתי עומד על סכום שנתי קטן ביותר, שנע בדרך כלל בין כמה עשרות יורו לכמה מאות יורו (Stancanelli, 2005).

ד. כמה זה עולה לקופת המדינה?

מעט.

בארה"ב, ב-2003, ה-EITC עלה 33 מיליארד דולר – 0.33% מהתמ"ג (OECD, 161).

באנגליה, ב-2003, ה-WTC עלה 5 מיליארד לירות שטרלינג – 0.6% מהתמ"ג (שם).

בישראל, חוקרי בנק ישראל ברנדר וסטרבצ'ינסקי חישבו את העלות הצפויה של הנהגת "מס הכנסה שלילי", על פי 3 תרחישים שונים: יקר, בינוני וזול. העלויות שהם צפו הגיעו ל-2.7 מיליארד ש"ח, בתרחיש היקר, 1.35 מיליארד ש"ח בתרחיש הבינוני ו-0.8 מיליארד ש"ח בתרחיש הזול (ברנדר וסטרבצ'ינסקי, 2005: 14-16). במונחי תמ"ג מדובר בכ-0.5%, 0.2% ו-0.15%, בהתאמה.

ה. מה רוצים להשיג באמצעות "מס הכנסה שלילי"?

ממשלות המנהיגות "מס הכנסה שלילי" עושות זאת כדי להשיג אחד מן השניים:

- צמצום של ממדי העוני בקרב א/נשים עובדים;
- עידוד התעסוקה.

להלן נתמקד בשני אלה.

"מס הכנסה שלילי" והמלחמה בעוני בקרב אנשים עובדים

נימוק ראשון המשמש את התומכים בהנהגת "מס הכנסה שלילי" הוא המלחמה בעוני בקרב אנשים עובדים.

ב-1975, כאשר ארה"ב הנהיגה "מס הכנסה שלילי", פוליטיקאים ימניים רבים תמכו ברעיון כי הם ראו בו חלופה לקצבאות לעניים, שהורחבו מאוד בעשור שקדם לכך.

בארצות אירופה המערבית, שברובן יש מערכת רווחה מפותחת ועשירה, אין כל צורך ב"מס הכנסה שלילי": בארצות אלה יש כלים טובים הרבה יותר כדי להילחם בעוני. העובדה היא, ששיעורי העוני בכל הארצות הללו נמוכים מאלה של ארה"ב.

כך גם בישראל: למרות הקיצוצים שנעשו בשנים האחרונות במערכת הקצבאות של המוסד לביטוח לאומי, ובתוכם קצבת השלמת הכנסה, הרי שאם חפצים בצמצום העוני, קצבאות אלה הן עדיין כלי טוב יותר מ"מס הכנסה שלילי".

האם "מס הכנסה שלילי" מקטין את העוני?

בארה"ב, שבה אין חלופה טובה יותר, יש לו השפעה חיובית. אבל בארצות אירופה המערבית, שבהן יש כלים טובים ורבים יותר, שיעורי העוני נמוכים בהרבה.

ישנן דרכים יעילות יותר להתמודד עם עוני

בישראל קיימת קצבת השלמת הכנסה, שהיא חלק מקצבת הבטחת הכנסה המשולמת על ידי המוסד לביטוח לאומי. בשנים האחרונות הממשלה קיצצה את קצבת השלמת הכנסה, במסגרת הקיצוץ הכולל בקצבת הבטחת הכנסה. אין זה סביר להניח כי ממשלה אשר קיצצה את קצבת השלמת הכנסה תהיה מוכנה לתת סכום גבוה יותר באמצעות "מס הכנסה שלילי". סביר יותר להניח כי מרגע שיהיה "מס הכנסה שלילי", הממשלה תחזור לבטל כליל את תשלומי השלמת הכנסה, ואז העובדים ששכרם נמוך יישארו עם "מס הכנסה שלילי".

ויש גם דרכים נוספות להיטיב עם עובדים עניים: למשל, סיוע בדיוור וסיוע בהוצאות טיפול בילדים.

"מס הכנסה שלילי" ועידוד התעסוקה

נימוק שני המשמש את התומכים בהנהגת "מס הכנסה שלילי" הוא עידוד התעסוקה.

"מס הכנסה שלילי" אמור לעודד אנשים, ששכרם נמוך, להישאר בשוק העבודה; או לעודד אנשים, המהססים להיכנס לשוק העבודה בשל השכר הנמוך, להיכנס בכל זאת.

מבחינה זאת, "מס הכנסה שלילי" נתפס כתמריץ לעבוד, או לעבוד יותר שעות, כיוון שהוא מגדיל את הפער בין ההכנסה של אדם עובד לבין הכנסה של אדם שלא עובד ומקבל קצבה.

התמריץ לעבוד מתבטא גם באחד המאפיינים החיוביים של "מס הכנסה שלילי": שיטה זו מעודדת את העובד לעבוד עוד ולהגדיל את שכרו, בכך שהיא אינה מקטינה בהרבה את גודל "מס הכנסה שלילי" בגין כל שקל נוסף בשכר מעבר לרף הזכאות; ההקטנה נעשית רק באופן הדרגתי (למשל, 30% על כל שקל נוסף), והעובד מאבד כליל את זכאותו ל"מס הכנסה שלילי" רק לאחר ששכרו מגיע לסכום גבוה, יחסית.

לעומת זאת, בישראל, עובד המקבל קצבת השלמת הכנסה "נענש" כאשר שכרו גדל מעל לרף הזכאות: אזי הוא מאבד כ-60%-70% מכל שקל שנוסף לשכרו. כיוון שכך, לעובד שכזה יש תמריץ שלא להגדיל את הכנסתו (שיטה זו עוררה ביקורת רבה בישראל, ואין שום סיבה שלא לשנותה).

האם "מס הכנסה שלילי" אכן מעודד תעסוקה?

בקושי.

בישראל, רוב האנשים שאינם בשוק העבודה הם כאלה שסיכוייהם למצוא עבודה, בתנאי מדיניות הפיתוח וההכשרה הקיימים, הם נמוכים מאוד: א/נשים בני 50 ומעלה; נשים ערביות; א/נשים בעלי פחות מ-8 שנות לימוד; חרדים; נכים וחולים.

בארה"ב ובאנגליה מצאו כי "מס הכנסה שלילי" מגדיל את שיעור ההשתתפות בשוק העבודה בקרב אמהות חד הוריות; לעומת זאת, הוא מקטין את שיעור ההשתתפות בקרב נשים נשואות (כאשר יש חשש שהכנסות הזוג יעלו את המשפחה מעל לרף הזכאות, הנטייה היא לוותר על הכנסת האשה).

גם המעסיקים נהנים מ"מס הכנסה שלילי"

טיעון נפוץ נגד "מס הכנסה שלילי" הוא, שלמעשה מדובר בסיבסוד של המעסיקים – שכן הודות לקיומו של "מס הכנסה שלילי", יש להם תמריץ שלא להעלות את שכר העובדים המועמדים לקבל "מס הכנסה שלילי".

דבר נוסף: אם "מס הכנסה שלילי" משולם דרך תלוש השכר, נוצר פתח לרמאות מצד המעסיקים: הם יכולים לרשום לעובדיהם מספר שעות עבודה קטן מזה שהם עבדו בפועל (יש חברות כוח אדם העושות זאת כבר היום). במקרה שכזה, העובדים מפסידים פעמיים: פעם אחת באמצעות הפחתת השכר ופעם שנייה באמצעות פגיעה בזכויות הפנסיה (אם יש להם), בגלל השכר המופחת.

**"מס הכנסה שלילי" בארצות הברית:
כלי למלחמה במדינת הרווחה
שהפך לכלי למלחמה בעוני
ומשמש כיום יעד להתקפות של הימין החברתי**

בארה"ב יש מדיניות רווחה מוגבלת ביותר. השיח הפוליטי הממסדי האמריקני מתייחס אל מדינת הרווחה בחשדנות, וההתנגדות להרחבתה, לפי הדוגמא של אירופה המערבית, היא גדולה. על רקע זה ניתן להבין את גלגוליו של "מס הכנסה שלילי" בארה"ב.

הרעיון הועלה לראשונה כתחליף זול למדיניות הרווחה. הוא הונהג ב-1975 על ידי הנשיא הרפובליקני פורד, והוא הורחב עוד על ידי הנשיאים הרפובליקניים רייגן ובוש (האב). אלא שעם הנהגתו הוא זכה גם לתמיכתם של פוליטיקאים מן המפלגה הדמוקרטית, שראו בו כלי יעיל למלחמה בעוני. הרחבתו של ה-EITC נעשתה גם בשנים שבהן צומצמו תשלומי רווחה אחרים. לאחרונה הוא הורחב מאוד על ידי הנשיא הדמוקרטי קלינטון. כך קרה שכבר ב-1996, העלות של ה-EITC עלתה על זאת של קצבת הסעד האמריקנית (TANF). יתרה מזאת, בשנת 2000, מספר האמריקנים שנהנו מ-EITC הגיע ל-55 מיליון, בעוד שמספר הנהנים מ-TANF עמד על 6 מיליון בלבד (Moffitt, 2003: 25). "מס הכנסה שלילי" החל עתה להיראות פחות ופחות כמדיניות מס ויותר כמדיניות רווחה (Ventry, 2000: 31).

כתוצאה מכך, אותם חוגים פוליטיים-כלכליים אשר בעבר קידמו את הנהגתו של "מס הכנסה שלילי" החלו עתה לפעול נגדו, בטענה שבמקום לשמש כפתרון הוא הפך לבעייה - לעוד קצבת סעד מן הסוג השנוא על פוליטיקאים אמריקניים ימניים (Ventry, 2000: 1).

כיום, ה-EITC נתון במחלוקת חריפה: אנשי שמאל תומכים בו ואנשי ימין תוקפים אותו.

הסכנות שבהנהגת "מס הכנסה שלילי" בישראל

בישראל יש רשת ביטחון סוציאלי טובה – אף שרמת התשלומים נמוכה. "מס הכנסה שלילי" עלול לפגוע בה ואף להפוך לתחליף לה – תחליף שיהיה הרבה פחות טוב.

למרות כל הפגיעות של השנים האחרונות, עדיין יש בישראל מערכת קצבאות ענפה מזו של ארה"ב. אמנם, כולן קוצצו, אבל אף אחת מהן לא בוטלה, בינתיים. בהינתן תנאים כלכליים-מדיניים נוחים, אפשר יהיה לשקם את רשת הביטחון הסוציאלי (תוך כדי תיקון העיוותים) ולצמצם את ממדי העוני באופן יעיל יותר מאשר באמצעות "מס הכנסה שלילי".

לצערנו, האליטה הפוליטית-כלכלית בישראל חותרת כיום לצמצם את רשת הביטחון הסוציאלי. הסיבה: כך ניתן יהיה להפחית את המסים עוד – דבר המיטיב עם האליטה. את הרעיון של הנהגת "מס הכנסה שלילי" יש להבין בעיקר על רקע זה. סביר להניח כי "מס הכנסה שלילי" יזכה לתמיכה רחבה, בייחוד מן המפלגות המייצגות את האינטרסים של העשירונים הגבוהים.

בעתיד, "מס הכנסה שלילי" עלול לקעקע את יסודותיה של רשת הביטחון הסוציאלי שנבנתה בישראל. אזי, המדינה תפצה עובדים ששכרם נמוך באמצעות "מס הכנסה שלילי", ואילו עבור עניים שאינם עובדים היא תוכל להחיות מחדש את קצבת הסעד של שנות ה-1950, תוך דחיקה ואף ביטול של חלקים גדולים של רשת הביטחון הסוציאלי הקיימת. מבחינה זאת, "מס הכנסה שלילי" עלול להתגלות כסוס טרויאני, שיהרוס את מדינת הרווחה הישראלית מבפנים.

"מס הכנסה שלילי" - טוב לארה"ב, אבל לא בהכרח לארצות אחרות (ובהן ישראל)

הוץ ושוּלץ, מחבריו של אחד המאמרים המצוטטים ביותר בנושא "מס הכנסה שלילי", טוענים שבארה"ב ה-EITC הוא כלי אפקטיבי בפלח השוק נמוך-השכר. עם זאת הם מציינים, כי בארצות שבהן סביבת המדיניות שונה מזו האמריקנית, הוא עלול להתגלות ככלי פחות אפקטיבי. בהקשר זה הם מונים את הגורמים ההופכים את ה-EITC לכלי חיובי בארה"ב:

בארה"ב, הרגולציה של שוק העבודה מצומצמת ביותר, ואין כמעט מחסומים בפני העסקת עובדים בשכר נמוך; במצב שכזה, "מס הכנסה שלילי" פועל ככלי לעידוד השתתפות בכוח העבודה. (ואנו מוסיפים: בישראל, החקיקה טובה יותר, אך האכיפה רופפת).

בארה"ב, המשפחה היא יחידת המיסוי. כיוון שה-EITC מבוסס על הכנסות משק הבית, ולא על השכר של הפרט, הממשלה יכולה לדייק בבואה לקבוע את פלח האוכלוסייה הזכאי ל"מס הכנסה שלילי". בארצות שבהן יחידת המיסוי היא הפרט (כדוגמת ישראל), יהיה קשה יותר לקבוע את פלח האוכלוסייה הזכאי.

בארה"ב יש מערכת אפקטיבית של דיווח אישי לשלטונות המס. חלק מן הזכאים ל"מס הכנסה שלילי" דיווחו לשלטונות המס גם לפני הנהגתו של "מס הכנסה שלילי". על כן יש שיעור גבוה של השתתפות ב-EITC ועלות הפעלתו היא נמוכה. (ואנו מוסיפים: בישראל אין מערכת דיווח אישי).

בארה"ב, שיעורי המס הם נמוכים. כתוצאה מכך, הם אינם מהווים מחסום בפני כניסה לשוק העבודה. (ואנו מוסיפים: בישראל שיעור המס גבוהים, יחסית).

בארה"ב, שכר המינימום הוא נמוך. כיוון שכך, התוספת לכוח העבודה הנובעת מהנהגת "מס הכנסה שלילי" אינה מהווה גורם הלוחץ להורדה נוספת של שכר המינימום. (ואנו מוסיפים: בישראל, שכר המינימום גבוה יותר מזה האמריקני, יחסית לשכר החציוני).

מקורות

ברנדר, עדי, ומישל סטרבצ'ינסקי. 2005. "תכונות מערכת מס הכנסה שלילי הרצויה בישראל לאור מאפייני היצע העבודה ותחולת העוני של בעלי פוטנציאל הכנסה נמוך". בנק ישראל, מחלקת המחקר.

Friedman, Milton. 1962. *Capitalism and Freedom*. Chicago: University of Chicago Press.

Greenstein, Robert. 2005. *The Earned Income Tax Credit: Boosting Employment, Aiding the Working Poor*. Washington: Center for Budget and Policy Priorities.

Moffitt, Robert A. 2003. *The Negative Income Tax and the Evolution of U.S. Welfare Policy*. Washington: National Bureau of Economic Research, Working Paper 9751.

OECD. 2005. *OECD Employment Outlook*.

Stancanelli, Elena G. F. 2005. *Evaluation of the Impact of the French Tax Credit Programme, "La Prime Pour L'Emploi": A Difference in Difference Model*. Paris: OFCE – Observatoire Francais des Conjonctures Economiques.

Ventry, Dennis. 2000. *The Collision of Tax and Welfare Politics: The Political History of the Earned Income Tax Credit, 1969-99*. Washington: The Brookings Institution.

Hotz, V. Joseph, and John Karl Scholz. 2000. "Not Perfect, But Still Pretty Good: The EITC and Other Policies to Support the US Low-Wage Labour Market." *OECD Economic Studies*, NO. 31.